

**Годишњи извештај о раду
Одбора за људска права
за 2015. годину**

Извештај саставили:
Дејан Дракулић, дипл. правник
Драгана Јецков, дипл. правница
Ерика Јаснић, дипл. правница

-Извештај-

Одбор за људска права Заједничког већа општина

Одбор за људска права своје активности базира и спроводи према Оперативном плану и програму за 2015. годину и Стратешком плану за раздобље 2014-2018.

Активности Одбора за људска права могу се разврстати на следећи начин:

1) УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ПРИПАДНИКА СРПСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ,

1)1) праћење законодавства,

1)2) предлагање измене закона,

1)3) слање извештаја дописа

2) ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ,

3) ЗАШТИТА ПРАВА И ИНТЕРЕСА ГРАЂАНА СРПСКЕ ЕТНИЧКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ,

3)1) пружање бесплатне правне помоћи,

3)2) остали специфични случајеви пружања правне помоћи

3)3) статистика и таблице

1) УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ПРИПАДНИКА СРПСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Одбор за људска права настоји својим активностима на директан или индиректан начин унапредити положај припадника српске заједнице те олакшати остваривање законом загарантованих права. Зарад остваривања зацртаних циљева предузимају се поједине мере и радње које су биле неопходне како би се помогло нашим грађанима или како би се скренула пажња на одређену роблематику.

У сталном контакту са Уредом државне управе у Вуковарско-сремској жупанији и Уредом Државне управе у Осјечко-барањској жупанији као и Државним уредом за обнову и стамбено збрињавање помажемо грађанима у остваривању права и покушавају се решити понекад и специфични случајеви и проблеми појединих грађана везани за ову проблематику. Одржано је и пар састанака са предстојницом Државног уреда за обнову и стамбено збрињавање где се разговарало и о проблему поврата причуве и откупа станова на подручју града Вуковара.

1)1) праћење законодавства

У оквиру праћења законодавства, за 2015. годину као најзначајније за наше грађане можемо издвојити доношење новог Закона о особној исказници, измене и допуне закона о ППДС-у и промена, тј. скраћивање рока за предају захтева за стамбено збрињавање и поступање у складу са новим Законом о удругама који је унео низ промена које се односе на јавност рада удруга, деловања, чланства у

удрузи, именовања ликвидатора, финансирања рада удруга, престанак рада удруге и друго. (рок за усклађивање статута је годину дана тј. до 01.10.2015.).

На састанку са предстојницом Државног уреда за обнову и стамбено збрињавање изнешени су проблеми који су настали склапањем нагодбе у ванпарничном поступку између ДУОСЗ и вуковарске градске фирме Техностану вези поврата причуве, а тичу се откупа станова на подручју града Вуковара којима се сусрећу наши грађани. Грађани и данас имају проблем са Техностаном који супротно највишим судским актима (пресуде жупанијског суда и решење врховног суда РХ) грађанима издају потврде о дуговању за причуву и то све у договору са ДУОСЗ. Договорено је да се за неколико карактеристичних случајева пошаљу угвори о откупу стана Државном одвјетништву на одобреље, али до данас то није учињено.

На састанку у министарству правосуђа истакнути су специфични проблеми око статуса и регистрације Заједничког већа општина са аспекта финансирања и аплицирања на будуће конкурсе за пројекат бесплатне правне помоћи. Наиме, постоје предлози да се пројекат проводи преко Национане закладе за развој цивилног друштва што би нашој установи онемогућило финансирање.

1)2) предлагање измена закона

Предлог за измену и допуну Закона о ПДС-у.

Активности под овом ставком није било, с обзиром да није долазило до значајнијих промена или доношења нових закона који се односе на остваривање права припадника наше заједнице.

1)3) слање извештаја дописа

Током године послали смо неколико извештаја и дописа у облику информација о стању не само права пропадника српске заједнице него и генерално свих припадника мањина.

Почетком 2015. г. је послан редован извештај Омбудсману (пучком правобранитељу) за 2014. г., док је извештај за 2015. г. послан у јануару 2016. године. Послани извештај би требао бити саставни део извештаја пучког правобранитеља.

Текст извештаја се налази у прилогу под рбр. 1

Од септембра 2015. редовно се шаљу месечни извештаји о раду Одбора.

2) ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ

Од пројектних активности истичемо пријаву на конкурс Министарства правосуђа за финансирање бесплатне правне помоћи. Пројекат је прихваћен, али смо неугодно изненађени износом одобрених средстава у висини од 50.000,00 кн јер је за исти пројекат у 2014. години добијено 80.000,00 кн. На нашу жалбу због смањења

одговорено је из Министарства правосуђа РХ да је до смањења дошло због ограничења средстава у Сектору за бесплатну правну помоћ. Ово је и разлог зашто ове године, пројекат бесплатне правне помоћи по нашим општинама које су у саставу ЗВО, није имао динамику и теренски рад као претходне године. На састанку у Министарству правосуђа изразили смо своје незадовољство те смо уложили и приговор на одлуку о додели средстава, али без успеха.

3) ЗАШТИТА ПРАВА И ИНТЕРЕСА ГРАЂАНА СРПСКЕ ЕТНИЧКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Заштиту права и интереса припадника српске заједнице Одбор остварује пружањем бесплатне правне помоћи (даље БПП) у две сталне канцеларије и то у Вуковару и Белом Манастиру. Заједничко веће општина је уписано у регистар Министарства правосуђа Републике Хрватске као овлашћено удружење за пружање примарне бесплатне правне помоћи од фебруара 2009. године. Према врсти услуге БПП се може поделити на усмену и писану. Усмена може бити 1. правни савет и 2. општа правна информација. Писмена се односи на 1. састављање писмена и поднесака у поступцима и 2. писани правни савет. Ради јаснијег описа посла прво ћемо кратко навести шта све обухвата пружање *примарне бесплатне правне помоћи*, коју је Одбор овлашћен да пружа.

Одбор за људска права у потпуности поступа у складу са чланом 7. Закона о бесплатној правној помоћи.

ПРЕМА ЧЛАНУ 7. СТАВ. 10. ЗАКОНА О БЕСПЛАТНОЈ ПРАВНОЈ ПОМОЋИ ОВЛАШТЕНИ ДАВАОЦИ ПРАВНЕ ПОМОЋИ ДУЖНИ СУ ЧУВАТИ КАО ТАЈНУ СВЕ ПОДАТКЕ КОЈЕ СУ ДОЗНАЛИ ОД КОРИСНИКА.

Врсте БПП

Законом су дефинисане врсте БПП. То су примарна и секундарна бесплатна правна помоћ.

Примарна (ПБПП) подразумева:

- општу правну информацију,
- правни савет,
- састављање поднесака пред јавноправним телима, Европским судом за људска права, и међународним организацијама,
- правну помоћ у мирном вансудском решавању спорова.

Секундарна (СБПП) пружају само адвокати подразумева:

- правни савет,
- састављање поднесака у поступку ради заштите права радника пред послодавцем,
- састављање поднесака у судским поступцима,
- заступање у судским поступцима,
- правну помоћ у мирном решењу спора.

Поред наведеног СБПП обухвата и:

- ослобађање од плаћања судских такси,
- ослобађање од плаћања трошкова судског поступка.

3)1) пружање БПП, Вуковар и Бели Манастир

Описни извештај о раду за период 01.01.-31.12.2015.

УВОД:

Канцеларија Заједничког већа општина у Белом Манастиру и даље примарно ради на пружању бесплатне правне помоћи припадницима српске заједнице на подручју Барање, али и свим другим грађанима којима је та помоћ потребна.

Ово је већ трећа година како смо једина канцеларија те врсте на подручју Града са редовним, свакодневним радом. Центар за мир, Осијек и даље једном недељно има уредовни дан (са трајањем 3 радна сата) у Белом Манастиру и у Дарди.

Број странака је већ неколико година такође у благом порасту, а по садржају су социјални случајеви и разни прекршаји учињени због побољшања социјалних прилика најбројнији.

Дискриминација по националној основи у свим животним сегментима и даље је присутна, говор мржње у средствима информисања али и у свакодневном животу такођер нам је свакодневица.

ПРЕДМЕТИ:

У подручју стамбене проблематике, остаје нерешено питање откупа станова који су у власништву ХЗМО-а и Средње школе у Белом Манастиру. Овде посебно наглашавам проблем доделе станова на кориштење када су у питању станови ХЗМО-а. Наиме у Белом Манастиру је преко 20 таквих станова празно а не додељују се пензионерима који немају решено стамбено питање.

За ово се питање нитко не заузима а поједини пензионери због тога живе у заиста лошим чак и по живот опасним увјетима.

Неизвршавање судске пресуде (донесене и споменуте у извештају за 2013-ту годину) је такође крајње забрињавајуће и практично доказује тоталну правну несигурност становништва.

У подручју радних односа остала је видљива неједнакост у запошљавању на штету припадника српске мањине, али је ово тешко доказати с обзиром да ХЗЗ тврди како не води евиденцију ове врсте.

У области мировинског осигурања такође је остало нерешено питање неисплаћених мировина за период 1991-1997., а и даље се уочава трајна разлика у износима мировина зарађених у непрекидном трајању у Хрватској или са одрађених 6 година у РСК због необрачунавања примања у конвалидираним годинама стажа.

Што се конвалидације стажа тиче, укратко ћу описати случај који је завршио на Међународном суду у Страсбуру. Дакле, радница некадашње Привредне банке Загреб, је у рату радила у истој банци, али је то тада била Војвођанска банка. Њој је стаж конвалидиран у укупном трајању, али је у поступку ревизије поништено признавање рада за период од 16.01.1998.-30.06.1998. Знамо да тај период није подлегао конвалидацији него редовитом признавању према закону о мировинском осигурању. Тих 5 месеци је иначе неколицини радника исте банке признато, а другима није.

Због тога је она у мају 2015-те предала поднесак Међународном суду. Већ у јулу је добила конкретну понуду за решавање спора на начин закључивања слободне нагодбе са Владом РХ с тим да је „вршитељица дужности председнице одјела којој је предмет додијељен“ понудила увјете под којима се може закључити нагодба и мојој странци и Влади РХ.

Значи, приједлог је садржавао упуте о висини новчане накнаде странци због неоправдано дугог поступка у РХ и на тај су се приједлог обе странке требале у утврђеном року читовати.

Понуда је обострано прихваћена и моја је странка новчану накнаду на свој рачун примила, заједно са још 9 лица из РХ, половином децембра 2015-те године.

Уз пензију коју је остварила почетком децембра исте године ова јој је новчана накнада била баш добродошла.

На крају опет завршавам са констатацијом да је социјално угрожених све више и број оних који не могу живети од примања која остварују или живе без икаквих примања је све већи и по први пута од 2015-те године у Барањи (односно Белом Манастиру) имамо социјалну трговину у којој животно потребне немирнице тражи забрињавајуће велик број грађана.

Због свега наведеног и даље треба наставити са праћењем провођења преузетих обвеза државе о поштивању „највише разине људских права“, усвојеног програма Владе РХ у свим областима које се тичу права српске мањине, али се и критички осврнути на свој рад ако унаточ томе што имамо могућности, нисмо све предузели за добробит заједнице коју представљамо на највишим државним разинама.

Потребно је интензивније се позабавити питањем сузбијања дискриминације, на начин да се континуирано прати и биљежи, прикупља квалитативне и квантитативне информације везане за остваривање и уживање људских права, уз кориштење прецизних показатеља у редовитим временским раздобљима.

Напамет причати о неизмењеном стању не води решавању проблема

Табеларни приказ рада правне службе у Белом Манастиру за 2015.год.

Редни број	Назив правне радње	Социјална скрб	Стамбено збрињавање	Накнада штете	Мировинско осигурање	Оврхе	Радни односи	Остало	Укупно
1.	Правни савјет	4	8	8	9	5	10	31	75
2.	Допис	3	3	14	5	1	3	28	57
3.	Молба	16	2				4	7	29
4.	Приговор			1		1	1	2	5
5.	Жалба	2		1		1		5	9
6.	Нагодба							1	1
Укупно		25	13	24	14	8	18	74	176

Мушкарци: 103

Жене: 73

Путници: 48

ВУКОВАР

ЗВО је као и свих ових година па тако и током 2015. године и у Вуковару организовао пружање бесплатне примарне правне помоћи странкама у складу са важећим прописима. Странке су нам се обраћале за помоћ и савете лично, путем телефона, поште или електронске поште. Одбор за људска права развија пружање квалитетне и правовремене правне помоћи путем писања писмена, усмених света и пружањем актуелних и правовремених информација. Примају се и тзв. хитни случајеви, тј. када странке, најчешће из личних разлога, али и објективних морају послати неко писмено или жалбу и приговор још тог дана. Највећи број правних радњи су правни савети, који су најчешће заступљени у усменом облику, али има и случајева када смо правне савете на захтев странке давали и писменим путем. Следећа по заступљености долази и писана правна помоћ (тужбе, жалбе, приговори, молбе и др.), а затим пружање опште правне информације. Такођер, помажемо странкама у комуникацији са институцијама и административним телима.

Нашим канцеларијама за правну помоћ се обратило 662 особе, од тога 279 жена, 342 мушкарца и 41 удружења грађана. За испред наведене је пружено 750 правних радњи, од чега највећи број, 348 представљају правни савети. Следећи по реду су општа правна информација 75, молба 37, жалба 31, приговор 22. Тужба 11 и остало (дописи, нагодбе и сл.) 190.

Што се тиче канцеларије у Вуковару бројке су следеће: 206 жена, 239 мушкараца, 41 удружење, 384 правна савета, 22 жалбе, 17 приговора, 11 тужби, 8 молби и 132 остале правне радње.

СТАМБЕНА ПРОБЛЕМАТИКА

У Вуковару не може да не прође година, а да наши грађани имају проблем или са стамбеним збрињавањем и ли са откупом стана. Ни ова година није изузетак. Основни проблем који су мали грађани је јесте исказивање непостојећег дуга за причуву од стране Техностана, а што у коначници има за последицу немогућност откупа стана. Наиме, градска фирма Техностан је грађанима који су добили правоснажне судске пресуде у своју корис и овршили Техностан у потврди потребној за откуп стана наводили да имају дуг за поврат причуве у износу и до 22.000,00 кн. Проблем је настао у нагодби са Државним уредом за обнову и стамбено збрињавање (даље у тексту ДУОСЗ). Тако су грађани који имају позитивну пресуду/решење Врховног суда уцењени да плате огромну суму новца уколико желе да откупе стан. Поводом овог проблема одржано је и неколико састанака са представницима ДУОСЗ, затим састанак у Сабору РХ са представницима ДУОСЗ и клубом заступника СДСС-а, где су договорени конкретни потези и кораци, али до реализације није дошло услед нејасних разлога ДУОСЗ.

ОДУЗИМАЊЕ И СТИЦАЊЕ ХРВАТског ДРЖАВЉАНСТВА, БОРАВАК СТРАНАЦА

У раду са странкама уочено је неколико случајева губитка хрватског држављанства.

Ови случајеви се односе на грађане чији су родитељи доселили из других република бивше државе и који су рођени пре 08.10.1991. те их родитељи нису одмах уписали као хрватске држављане у матичним књигама или се нису однах определили за хрватско држављанство. Држављанство су стекли у реинтеграцији и неки од њих још увек живе у Вуковару. Наиме, једноставно се у матичној књизи не воде као хрватски држављани. О овом питању разговарано је са начелником УДУ ВСЖ.

Не мали број грађана нам се обратио и због проблема са одузимањем хрватског држављанства „самовољом“ Уреда државне управе у ВСЖ (даље УДУ ВСЖ). Наиме, законом о хрватском држављанству јасно су прописани случајеви престанка хрватског држављанства, међутим УДУ ВСЖ је због наводне грешке приликом издавања хрватског држављанства грађанима „одузимао“ држављанство, за шта су грађани сазнали када су тражили извод из матичне књиге рођених или слично. Дешавале су се апсурдне ситуације да грађани имају домовницу, неколико изданих пасоша (који више не важе), а доведени су у ситуацију да постану апатриди.

Известан број случајева односи се на захтев за стицање хрватског држављанства. Често се дешава да су припадници српске националне мањине дискриминисани од стране службеника ПП Вуковар, а који раде на пословима са странцима (директне притужбе странака које се боје јавно било шта рећи због свог статуса странца овде и зато што на неки начин овисе о тим особама). Овакав однос постоји и у другим ПП, али је знатно мање изражен због мањег броја случајева. Одређени број случајева се односио и на решење о протеривању због престанка или неодобравања боравка у РХ. Поступци у тим предметима још увек нису окончани.

КОНВАЛИДАЦИЈА

Настављају се и даље поступци за конвалидацију радног стажа. Такођер је присутан проблем конвалидације мировинског стажа те је одређени број предмета скоро приведен крају.

Правилник о поступку конвалидације одлука и појединачних аката из подручја мировинског осигурања ступио је на снагу у мају 2008 год. и требао је поједноставити поступак конвалидације радног стажа одрађеног у периоду 1991-1998 г. То се није догодило и даље имамо низ поступака који упућују на неједнакоправни положај странака са подручја наше две жупаније.

ЈАВНИ РАДОВИ У 2015. ГОДИНИ

На основу Националног плана за повећање запошљавања у 2015. години у Заједничком већу општина искористили смо могућност ангажовања радника и почетком децембра месеца, у оквиру мере „Радом за заједницу и себе“, запослили три радника на период од 6 месеци.

Основна сврха запошљавање радника у оквиру мере „Радом за заједницу и себе „ је интеграција радника на тржиште рада путем друштвено корисног рада, ублажавање социјалних последица незапослености, као и мотивација незапослених при тражењу посла.

СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ У ЗВО-у у 2015.год.

У складу са условима и начинима за кориштење средстава и провођење мера за подршку запошљавања путем Националног плана за подршку запошљавања у 2015 години, Заједничко веће општина је објавило конкурс за стручно оспособљавање без заснивања радног односа.

На објављени позив за стручно оспособљавање за послове секретара јавило се укупно 6 кандидата. Уговор о стручном оспособљавању без заснивања радног односа је склопљен са кандидатом Добрицом Мишићем из Негославаца и Петковић Зораном из Даља за период од 25.11.2015. до 24.11.2016.

Менторица је Драгана Јецков.

На овај начин омогућено је младим високообразованим људима стицање потребних знања и вештина у раду, а уједно им се омогућава и предвиђена новчана накнада.

Током године редовног доласка и укључивања у послове и задатке предвиђене Програмом стручног оспособљавања полазници се оспособљавају за извршење конкретних радних задатака и послова у складу са стеченим степеном образовања. Програм се редовно и свакодневно проводи у Заједничком већу општина.

3)2) остали специфични случајеви пружања правне помоћи

ПИТАЊЕ НЕИСПЛАЋЕНИХ ПЕНЗИЈА

Питање потраживања српских пензионера према РХ за неисплаћене, а доспеле пензије од 1991. до 1998. године, које је поновно отворено током 2014. године у преговорима са Владом РХ, без значајнијег је помака. Након састанака у 2014. години ништа се није дешавало на плану састанака и реакција Владе РХ, што због предстојећих парламентарних избора, што због незаинтересованости за проблематику. Током 2015. године одржана су три састанка с представницима Удружења финансијских оштећених пензионера. Правна помоћ по овом питању односила се на писање дописа и захтева за заштиту права.

СЛУЧАЈ УХАПШЕНИХ СРБА У ТРПИЊИ

Иако постоје иницијативе за помоћ нашим ухапшеним сународњацима, овде морамо истаћи да је Одбору за људска права правно формално деловање ограничено на помагање породицама ухапшених сународњака те праћење самог процеса суђења. Правна помоћ се састоји у састављању дописа и писмена по обраћању породица ухапшених.

РЕГИСТРАЦИЈА УДРУЖЕЊА И УСКЛАЂИВАЊЕ СТАТУТА СА НОВИМ ЗАКОНОМ

01.10.2014. године ступиле су на снагу одредбе новог закона о удружењима те је у року од годину дана, тј. до 01. октобра 2015., требало ускладити стауте удружења и обавити пререгистрацију. Због обима посла ова тема има посебан поднаслов.

Током октобра за **5 удружења** написани су или нови статuti или измене и допуне статута уз комплетну пратећу документацију која се подразумева, од одлуке о усвајању статуа или измена, одлуке о избору ликвидатора, одлуке о промени особа овлашћених за заступање (само код неких удружења), записника са скупштине, до попуњавања података у образац са уписом нове класификације, циљаних група и подручја деловања.

Такођер, како је у току октобра месеца расписан јавни позив за потребе у граду Вуковару за 2016. удружења су нам се обратила да им напишемо пројекте. Крајем месеца, за **4 удружења** су написани комплетни пројекти. Писање пројекта подразумева попуњавање обрасца, израчунавање и уписивање буџета у апликацију, попуњавање контролних листа и изјаве о непостојању двоструког финансирања, те комплетирање целокупне документације са прилозима, штампање и нарезивање целокупне документације на цд.

Одбор је у току децембра месеца за **1 удружење** написао пројекат према Савјету за националне мањине. Такођер, како је у току 12 месеца расписан 2. јавни позив за потребе у граду Вуковару за 2016. Обратила су нам се удружења са молбом да им напишемо пројекте.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ ОДБОРА ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Кроз сарадњу са нашим удружењима грађана индиректно помагано је и самим грађанима.

Поред већ горе наведене помоћи у писању извештаја и писању пројеката те решавању статусних питања, тј. питања регистрације удружења помоћ је пружана и осталим удружењима и то кроз редовне видове пружања БПП. Писање разних поднесака и молби те правни савети су најчешћи облик правне помоћи који удружења од нас потражују.

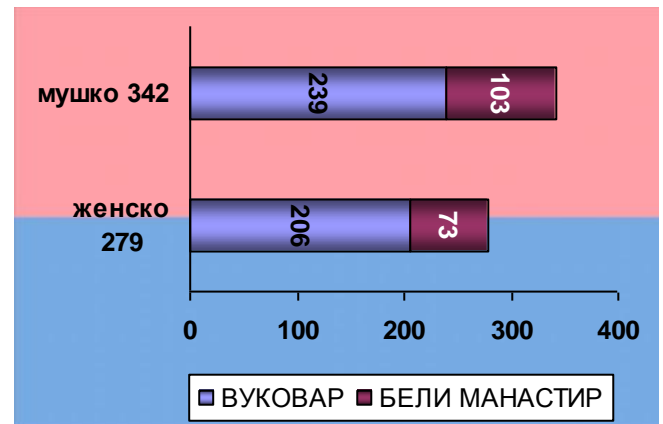
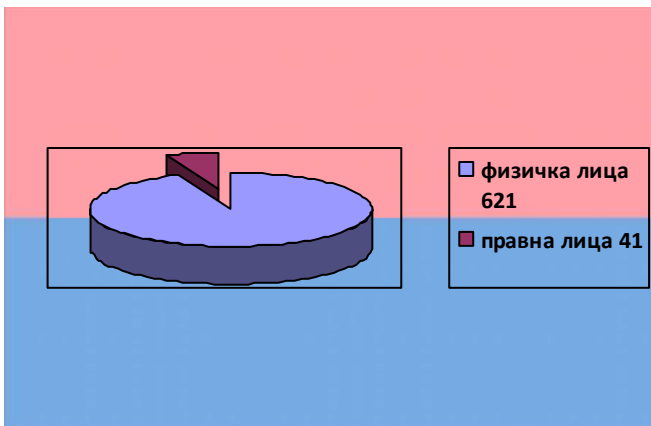
3)3) статистика и таблице

Овај део извештаја представља статистички обрађене горе наведене податке о броју странака које се разврставају према spolu и правној особности (табела 1.), затим о броју предмета који су обрађени, тј. према врсти БПП која је пружена (табела 2.). На крају је приказана табела са износима пружених услуга у кунама на основу тарифника адвокатске коморе, а које би странке морале платити да нису код нас добиле услугу бесплатне правне помоћи. Укратко, то је износ новца у кунама који смо уштедели нашим грађанима (табела 3.). напомињемо да је то оквирна сума пошто је за поједине правне радње узета просечна вредност бодова, нпр. за тужбе се узима различит износ у зависности од предмета или износа вредности спора.

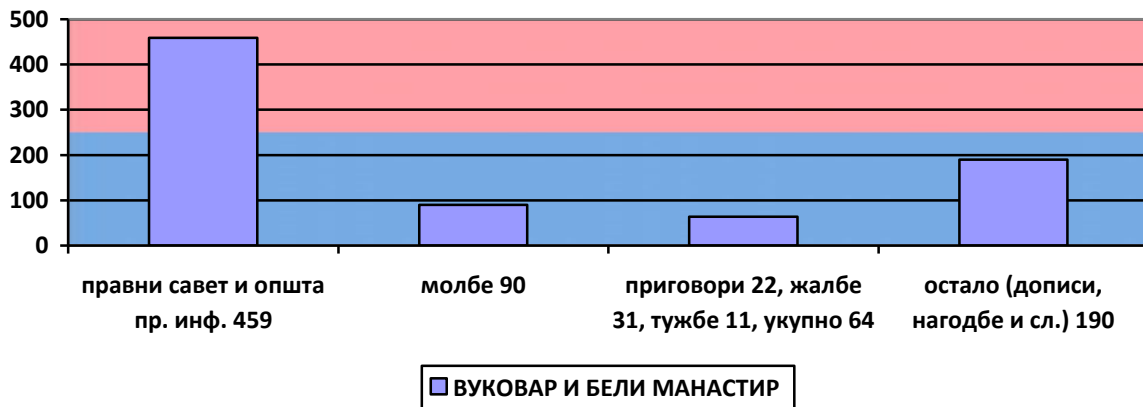
Као интересантан податак може се навести да се највише странака обратило у октобру месецу и то укупно 83.

Укупно нам се обратило 662 странке, обрадили смо 750 предмета те нашим грађанима уштедели 509.062,50 кн.

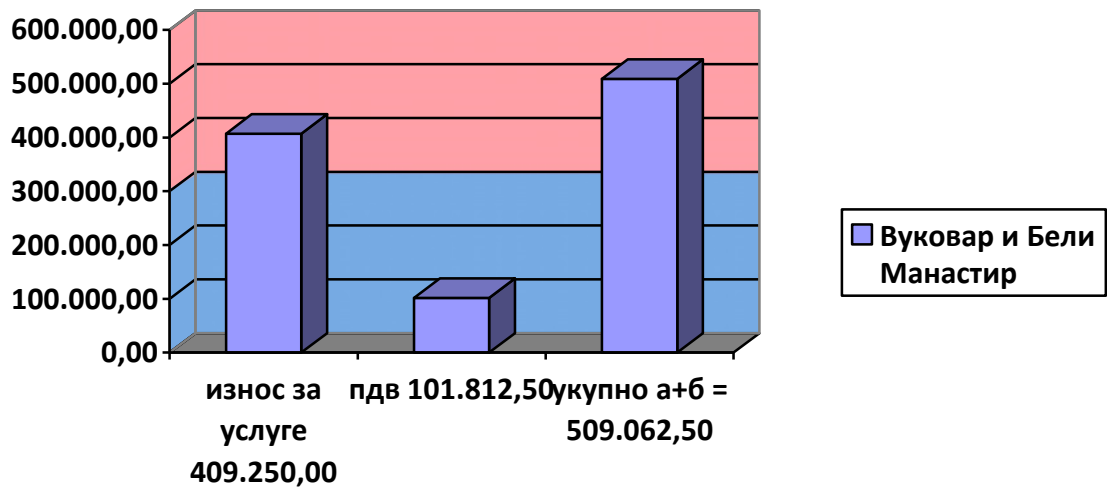
ТАБЕЛА 1. Подела према својству странке и сполној припадности (укупно 662)

ТАБЕЛА 2. Подела према врсти БПП (УКУПНО 750 ПРЕДМЕТА)

ТАБЕЛА 3. Уштеда грађана за пружене услуге према тарифи адвокатске коморе (УКУПНО 509.062,50 КН)

Вуковар, 16.03.2016.